

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๔๘/๒๕๕๗

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลทหารกรุงเทพส่งคำโต้แย้งของจำเลย (พลตรี ชัดติยะ สวัสดิผล) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ศาลทหารกรุงเทพส่งคำโต้แย้งของพลตรี ชัดติยะ สวัสดิผล จำเลย ในคดีคำที่ ๑๓๑/๒๕๕๖ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า อัยการศาลทหารกรุงเทพ เป็นโจทก์ฟ้อง พลตรี ชัดติยะ สวัสดิผล เป็นจำเลย ในความผิดฐาน พาอาวุธปืนติดตัวไปในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวและโดยไม่มีเหตุสมควร ต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยมีหรือใช้อาวุธ และใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๕๑ และมาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘ ทวิ และมาตรา ๗๒ ทวิ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ ข้อ ๓ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๔ และคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครอง

แผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๓ และข้อ ๗ ศาลทหารกรุงเทพ
สั่งให้ประทับฟ้อง เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๖ คดีอยู่ในระหว่างพิจารณา

จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลทหารกรุงเทพ เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๖ ขอให้ศาลได้สวน
มูลฟ้องก่อนประทับฟ้อง โดยอ้างว่า อัยการศาลทหารกรุงเทพสั่งฟ้องคดีนี้โดยขาดความเที่ยงธรรมและ
เป็นกลาง จึงไม่ชอบ ศาลทหารกรุงเทพสั่งว่าไม่มีเหตุจำเป็นต้องได้สวนมูลฟ้องเพราะคดีนี้อัยการเป็นโจทก์
ฟ้องโจทก์ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) และศาลได้ประทับฟ้องแล้ว

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลทหารกรุงเทพที่สั่งไม่ได้สวนมูลฟ้อง เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๖
ศาลทหารกรุงเทพสั่งว่า คำสั่งศาลที่สั่งว่าไม่มีเหตุจำเป็นต้องได้สวนมูลฟ้องนั้น เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา
ที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน ห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๖
ประกอบพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ มาตรา ๔๕ จึงไม่รับเป็นอุทธรณ์ จำเลย
จึงยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ต่อศาลทหารกลาง

ศาลทหารกลางตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ได้มีคำสั่งที่ ๑๓/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๓๐
มิถุนายน ๒๕๔๖ ว่ามีปัญหาในชั้นนี้เพียงคำสั่งของศาลทหารกรุงเทพว่า ไม่มีเหตุจำเป็นต้องได้สวน
มูลฟ้องเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาหรือไม่ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๑๕๖ บัญญัติว่า “คำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวนห้ามมิให้อุทธรณ์
คำสั่งนั้นจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญและมีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นด้วย”
คดีนี้ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญ เมื่อพิจารณาเนื้อหาอุทธรณ์ของจำเลยแล้ว
เห็นว่า อุทธรณ์จำเลยเป็นการโต้แย้งคำสั่งของศาลทหารกรุงเทพที่สั่งว่าไม่มีเหตุจำเป็นต้องได้สวนมูลฟ้อง
จึงถือเป็นอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
ที่ศาลทหารกลางจะพึงรับไว้ได้ ที่ศาลทหารกรุงเทพสั่งไม่รับเป็นอุทธรณ์จำเลยโดยระบุว่า เป็นอุทธรณ์
คำสั่งระหว่างพิจารณาต้องห้ามมิให้อุทธรณ์นั้น ต้องด้วยความเห็นของศาลทหารกลาง อุทธรณ์คำสั่ง
ศาลทหารกรุงเทพของจำเลยฟังไม่ขึ้น ให้ยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลทหารกรุงเทพของจำเลย

จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลทหารกรุงเทพ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ขอให้ส่งคำโต้แย้ง
เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยอ้างว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจ
โดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติ
แห่งรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งอัยการศาลทหารกรุงเทพได้ยื่นฟ้องจำเลยในคดีนี้โดยมิได้มีหลักฐานใดยืนยันว่า
จำเลยเป็นผู้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา การสั่งฟ้องของอัยการศาลทหารกรุงเทพมิได้คำนึงถึง

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจนเป็นเหตุให้ศาลทหารกรุงเทพมีคำสั่งประทับฟ้องคดีดังกล่าวไว้ จำเลยเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๖๒ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่บัญญัติว่า “ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้” นั้น เป็นบทบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ จึงขอให้ส่งเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่ กับขอให้ศาลทหารกรุงเทพระงับการพิจารณาคดีนี้ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ศาลทหารกรุงเทพพิจารณาแล้วให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำโต้แย้งของจำเลยดังกล่าวตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า จำเลยในฐานะผู้ร้องได้โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นการโต้แย้งบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ถึงแม้ว่า บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) จะมีใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีโดยตรงตามฐานความผิดที่โจทก์ฟ้อง แต่ศาลทหารกรุงเทพจำเป็นต้องใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ในการสั่งคดีเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้อง ก่อนที่ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรานั้น ๆ กรณีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลจัดการส่งต่อไป ... (๒) ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลว่า การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ที่บัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีอาญาในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับระหว่างศาลกับพนักงานอัยการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อนประทับฟ้องนั้น เนื่องจาก ก่อนที่พนักงานอัยการจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลนั้น ได้ผ่านขั้นตอนของพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนพยานหลักฐานแล้วมีความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานอัยการก็จะพิจารณาว่าคดีมีมูลความผิดตามที่กล่าวหาหรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีมูลความผิดก็จะออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ถ้าหากเห็นว่าคดีมีมูลความผิดก็จะออกคำสั่งฟ้องและฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล เห็นว่าก่อนที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้มีการกลั่นกรองมาแล้วทั้งจากพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นหลักประกันความเที่ยงธรรมแก่ผู้ต้องหาอยู่แล้ว กรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ศาลจึงไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อนประทับฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้ซึ่งเป็นดุลพินิจของศาล แตกต่างจากกรณีราษฎรเป็นโจทก์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๑) เนื่องจากในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์นั้น ไม่ได้ผ่านขั้นตอนหรือมีการตรวจสอบมาก่อน ศาลจึงต้องไต่สวนมูลฟ้อง เพื่อให้เห็นว่าคดีมีมูลพอที่จะประทับฟ้องหรือไม่ ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ที่ศาลประทับฟ้องโดยไม่ได้ทำการไต่สวนมูลฟ้องก่อนนั้น ไม่ทำให้ขาดความเที่ยงธรรมหรือขาดความเป็นกลาง และไม่ถือว่าทำให้ผู้ร้องเสียศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ แต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระแก้ว นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชาชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางสาวนีย์ อัสวโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ อนึ่ง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา และนายปรีชา เฉลิมวณิชย์ วินิจฉัยว่า คำโต้แย้งของกลุ่มความไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง ให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชาชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ